

Mozart på stöldturné i Paris

VLT 28.12.65.

Mozarts fyra första pianokonserter är plagiat! Hela materialet är taget från tonsättare som var etablerade i Paris på 1760-talet — Schober (obs o!), Honnauer, Rapauch, Eckard. Det var år 1764 som pappa Leopold visade upp sina underbarn i Paris. Attåriga Wolfgang och trettonåriga Nannerl hänförde publiken med populära sonsatsatser.

Tre år senare förbereddes en resa till Wien. Mellan april och juli 1767 gjorde Wolfgang i Salzburg (med faderns hjälp?) till Wienbesöket fyra konserter, dvs arrangemang för piano och orkester av sonsatsatser av dessa Pariskompositörer.

Stöld? Na, knappast — på 1700-talet fanns som bekant ingen lag om upphovsrätt. Troligen har Mozart heller aldrig gett ut dessa konserter för att vara hans egna. I Köchels katalog har de dock fått numren 37, 39, 40, 41. Särskilt Schober satte Wolfgang up-

penbarligen högt; när han som 23-åring åter var i Paris lät han sina elever spela stycken av Schober som då inte längre var i livet.

Genom att de är arrangemang blir dessa konserter dubbelt intressanta. Tyvärr går Yngve Flyckt inte sälls närmare in på dem i sina böcker "Pianokonserter före Mozart" och "Mozarts pianokonserter". Det är ganska likgiltigt hur stor del Wolfgang eller Leopold eller andra musiker har i dem. Dessa fyra konserter andas tvevelsutän ut gräset som vi anser såsom typisk för Mozart — men som faktiskt finns hos mycken annan rokokomusik.

Mozarts fyra första pianokonserter föreligger nu i en fransk grammofoninspelning (Véga C 30 A 353-4, endast mono). Solist är Yvonne Loriod — mera känd som genial uttolkerska av maken Olivier Messiaens paanokompositioner. En orkester från Domaine Musical dirigeras av Pierre Boulez — mera känd som den kanske mest respekterade av radikala tonsättare.

Jag tror att denna inspelning för Boulez har en stor symbolisk innebörd. Han vill visa att hans eget musikintresse inte går bakåt bara till Webern eller den

Wolfgang Amadeus Mozart

sene Debussy — eller gör hoppet till den medeltida polyfonin.

Han vill visa hur värdefullt allt är som Mozarts hand har rört vid, även det skenbart mest obetydliga. Han vill visa mångsidigheten i de musikalkiska relationerna inom den europeiska konstmusiken: det Mozart fick i Paris, det fick kanske Boulez i Salzburg (där han flera gånger har gästspelat vid festspele).

Detta skivalbum finns inte i handeln här men kan lätt erhållas på beställning i en vanlig grammofonaffär. I väntan på att den effektueras kan Ni lyssna på skivorna i musikrummet på Stifts- och landsbiblioteket. Håll med mig om att dessa konserter har all charm och att utförandet är synnerligen klämnigt!

Ingemar Schmidt